

BALASSA MINT MUNKASZEMINÁRIUM

Vonzások, választások, változások címmel 2005 tavaszán eredetileg két félévre tervezett, végül három féléves Balassa Péter-munkaszeminárium indult az ELTE BTK Esztétika Tanszékén. Munkaszeminárium – vagyis a kurzus célja nem pusztán valaminő tanítványi emléképolás, hanem szakmai munka volt. A félévek gerincét meghívott előadók órái képezték: szakmai barátok, vitapartnerek és tanítványok, irodalomtörténészek, kritikusok és művészek interpretációi a 2003-ban elhunyt esztéta és irodalomtudós, a megelőző negyedszázad egyik meghatározó kritikus és karizmatikus tanáregyénisége kapcsán.

Vendégelőadók voltak: Arató László, Bazsányi Sándor, Darida Veronika, Dávidházi Péter, Gelencsér Gábor, Halász Péter (zenetörténész), Jelenits István, Kulcsár Szabó Ernő, Kulcsár-Szabó Zoltán, Lányi András, Margócsy István, Márton László (író, műfordító), Mártonffy Marcell, Mészáros Sándor, Pályi András, Sándor Iván, Schein Gábor, Schiller Mariann, Schiller Róbert, Szarka Judit, Szilágyi Ákos, Szirák Péter, Tarr Béla, Vári György. Még címszavakban is nehéz lenne felsorolni, mi mindenről esett szó. Előkerült többek között Balassa korai Flaubert- és tervezett, kései Móricz-monográfiája; a kritikairó és hermeneuta, a pedagógus és dramaturg, a „teológus”, ökológus és szépíró Balassa Péter; az esztéta Vörösmarty-, *Újhold*- és Pilinszky-értelmezései, oroszos érdeklődése, zenei és filmes affinitása; az úgynevezett prózakritikai fordulat, s volt természetesen nádasozás és esterházyzás is. És persze sok minden egyéb.

A kurzus óráira ugyanúgy kedd esténként került sor, mint Balassa évtizedeken át, az Esztétika Tanszék egymás utáni épületeiben megtartott keddi szemináriumaira/előadásaira; ugyanabban a teremben, ahol az utolsó évek óráit tartotta. S abban is igyekeztünk őrizni a hagyományt, hogy a vendégelőadások végén meginduló beszélgetések többnyire nem értek véget az órazárással: a sokadvirágzását élő, az egyetemmel átellenben lévő Csendes étteremben (az egykori irodalmi Fiume kávéházban) folytatódott a szümpozion.

Utólag is hálás köszönet a szeminárium minden résztvevőjének, az előadóknak és hallgatóknak! Külön köszönetet szeretnénk mondani Bakos Anikónak, akinek segítségével sikerült rögzíteni az előadások egy részének hanganyagát. Anikónak a Balassa Péter-honlap elindításában és működtetésében is jelentős szerepe volt; az előadások némely részletei felkerültek erre a honlapra is.

Örömmel teszünk eleget a *Jelenkor* felkérésének, hogy válogatást – hangsúlyozottan nem a teljesség vagy reprezentativitás igényével fellépő válogatást – adjunk közre az egykori munkaszeminárium anyagából. Előadóinkat – Szarka Juditot, Kulcsár-Szabó Zoltánt és Arató Lászlót – arra kértük, ne csupán autorizálják a szövegeket, de röviden írják meg azt is, ma miként viszonyulnak az akkor és ott megfogalmazottakhoz.

Czeglédi András – Tóth-Barbalics István